

Tiho delo Zveze narodov

V boj zoper kužne bolezni!

Zveza narodov je storila človeštvu že mnogo koristnega tudi v zdravstvenem pogledu. Zdaj je Svet Zveze sklenil organizirati veliko-potezno pobijanje kužnih bolezni. V ta namen bo uporabljal najmodernejša tehnična sredstva, v prvi vrsti radio. Doslej je Zveza delala s pomočjo velikanske radijske postaje v Singaperu; tudi nemška postaja v Nauenu je večkrat prispevala na pomoč. Zdaj bo Zveza narodov pozvala še druge velike postaje, naj bi ji pri tem človekoljubnem delu pomagale. Vse polno radijskih postaj na svetu, v Evropi in na Daljnem vzhodu, v Afriki in Južni Ameriki naj bi vsak teden obveščalo svet o novih nalezljivih boleznih, ki so izbruhnile, in ga opozorjale pred njimi. Kakor hitro izbruhne kaka kužna bolezen, bodo radijske postaje poslane v svet vsemu človeštvu opozorilo.

Higijski odbor je po vztrajnem delu sestavil podrobno statistiko o kužnih boleznih. Poročilo tega odbora s pohvalo omenja delovanje radijske postaje v Singaperu. Poročilo je nadvse zanimivo, saj podaja točno sliko o razširjenosti najnevarnejših kužnih bolezni. Postaja v Singaperu prejme vsak dan iz 165 pristanišč poročilo o higijenskem položaju. Ta poročila natančno proučijo uradniki. V njih je naveden vsak pojav kužne bolezni v pristaniščih. Ako uradnik ugotovi, da je v kakem mestu izbruhnila bolezen, potem naroči postaji, naj opozori vsa mesta, ki trgujejo s tem pristaniščem, na nevarnost. Radijska postaja v Singaperu ima še 10 drugih postaj, med temi v Hongkongu in Sanghaju, v Karakiju in Madrasu, v Vandoengu in Tanriveru; te postaje prenašajo poročila in svarila radijske postaje v Singaperu.

Gotovo je delovanje te postaje rešilo življenje mnogim potnikom in mornarjem. Tako se je nedavno pripetilo, da se je neka ladja, na kateri je bilo mnogo žensk in otrok ter mnogo Evropeev, odpravila na pot proti Madagaskarju. Ko je prispelo v Singaper poročilo, da je na Madagaskarju izbruhnila kuga, je postaja takoj poslala v svet opozorilo. Tega je ujel tudi kapitan tega parnika in brž je okrenil svojo ladjo in se vrnil v Singaper. Tu je čakal več dni, dokler ni prispelo poročilo, da je nevarnost okuženja na Madagaskarju minila. Nato je zopet odplul proti Madagaskarju.

Podoben dogodek se je pripetil nekaj mesecev poprej. Neke ladja se je vračala iz nekega afriškega pristanišča, ko je kapitan na sredi morja ugotovil, da je več mornarjev napadla kuga. V pristanišče se ni mogel več vrniti. Tedaj je poslal v Singaper klic SOS, prav tako je poklical na pomoč vse velike postaje na vzhodu. Postaja v Singaperu je takoj obvestila pristaniška oblastva, kaj se je zgodilo na parniku, ta so takoj ukrenila vse potrebno, da preprečijo razširjenje bolezni, ko prispe parnik v luko. Ogromna postaja v Singaperu ne zmore več vsega dela, ki ga ji nalaga Zveza narodov. Poročila o izbruhu kužnih bolezni so tako gosta, da jih samo ena postaja ne more sprejemati.

Kolera, koze, tifus

Tako n. pr. javi nenadoma pristanišče Aden, ki je na glasu zdravega pristanišča, da je izbruhnila kolera, ki je zgrabila že 1400 ljudi; na drugi strani javi indijsko pristanišče Rangoun, da so se tam nenadoma pojavile koze, zbolelo je 1200 ljudi. V tem mestu dosele še ni bilo toliko primerov koz. V ostalem ugotavlja poročilo, da se ta bolezen ne širi več tako po svetu. Še leta 1929 so na Angleškem, kamor prihajajo ladje iz vsega sveta, ugotovili še 11.000 primerov te bolezni, danes se je to število skrcnilo na nekaj desetlin. Tudi rumena mrzlica ne razsaja več tako. V smislu uradnih podatkov se je po 1. 1931 pojavila samo še v Togu in Pernambuku. To velja tudi glede tifusa, ki vedno bolj zginja. Razveseljivo je, da zdaj mnogo več ljudi, ki jih je ta bolezen napadla, ozdravi. Relativno se ta bolezen največkrat ponavlja v močvirnatih krajih Romunije. Poročilo pristavlja, da je od 1857 bolnikov umrlo samo 168. Malaria zahteva največ žrtev v Sovjetski Rusiji, posebno v Transkavkaziji. Tu zbolelo na leto okoli 200.000 ljudi. Samo v evropski Rusiji je zbolelo leta 1931 za malarijo okoli 1 milijon ljudi. Za otrpjenjem hrbtenice ne zbolijo v Evropi skoraj noben otrok več. L. 1931 je bilo v Avstriji 43 takih primerov; od teh otrok jih je umrlo 17. Največ te bolezni je v ameriških Združenih državah. Do 10.000 primerov so navedli že v enem letu. V Evropi se je bolezen pojavila v zadnjem času v Španiji, kjer so še pred dvema letoma ugotovili 1067 obolenj in 808 smrti.

Zveza narodov bo potrebovala sodelovanje vseh evropskih postaj, v prvi vrsti za sestavljanje statistike za zbiranje poročil. Za oddajanje svaril bodo določili samo nekaj postaj, v prvi vrsti ostane ta naloga Singaperu. Zveza se zanima v prvi vrsti za kužne bolezni, ki so najbolj nevarne in ki prinesejo navadno smrt.

Tudi mumps je nevaren

Za uspešno pobijanje kužnih bolezni je potrebna v prvi vrsti natančna statistika. Higijski odbor je porabil mnogo časa za sestavo vsaj približne statistike. Naj navedemo iz nje še nekaj primerov. Mumps je v Evropi najbolj razširjen v Bolgariji. Splošno smatramo mumps za lahko bolezen, toda večkrat zvabi v hišo smrt. Tako je bilo na češkoslovaškem in drugih severnih državah že mnogo primerov smrti, ki je nastopila radi mumps. Cepljenje proti davici, ki je bilo še velik strah naših očetov, je zelo uspešno. Tako je n. pr. v enem letu na Irskem obolelo 4000 otrok, toda od teh je umrlo samo 70; na Norveškem je obolelo 1100 otrok, umrlo pa jih je samo 40.

Sifilis — prvenstvo v Romuniji

Posebno žalostno poglavje poročila higijenskega odbora vsebuje podatke o pobijanju in razširjenju spolnih bolezni. Tu se je posebno izkazalo cepljenje z malarijo, ki ga je uvedel prof. Wagner v Jaureggs. Naša javnost splošno meni, da je ta bolezen najbolj razširjena na vzhodu. To pa ni res. Številke kažejo, da ima v tem pogledu prvenstvo puritanska Amerika. V enem letu zbolelo tu povprečno 200 tisoč ljudi za to boleznijo. Relativno pa je ta bolezen najbolj razširjena v Romuniji, kjer zbolelo na leto okrog 150.000 prebivalcev. Če pomislimo, da ima Romunija samo okoli 18 milijonov ljudi, potem šele spoznamo strahoto te številke.

Kaj pa hripa?

Kaj pa moderna bolezen hripa? Nekdaj smo ji rekli španska bolezen. Po vsej pravici nosi to označbo; saj še danes zbolijo največ ljudi za hripo prav na Španskem. Pol milijona primerov hripe so našli preteklo leto na Španskem; v Združenih državah pa samo 200.000. V Sovjetski Rusiji je bilo samo v evropskem delu 1 milijon primerov hripe. K sreči dokazuje statistika, da je strah pred to boleznijo prevelik. Tako je n. pr. na Španskem od pol milijona ljudi umrlo zanjo samo 4000 Špancev, in to vedno radi komplikacij, ki so nastopile.

Spričo te človeške revščine in teh človeških nadlog čaka Zveza narodov in vse naše radijske postaje še velika naloga.

Z letalom sejejo

Iz Moskve poročajo, da je inž. Tolstych zgradil posebno kmetijsko letalo za kmetijstvo. To letalo nosi označbo I. I. T. — 9c in ima posebno pripravo za setev. Vozilo bo z brzino 160 km. V Sovjetski Rusiji so že uporabljali letalo za setev, letos pa bodo sejali z letali na površini 150.000 ha. Prav tako bodo z letalom pobijali gozdne škodljivce.

Novost v ruskem filmu

Sovjetske filmske tovarne bodo odslej izdelovale filme v dveh variantah, in sicer neme filme in zvočne filme. Tako filma zdaj Meshrabpomfilm komedijo pokrajinskega dramaturga I. I. Kočerge »Urar in kokoš«. Sovjetska vlada je to delo proglasila pri neki tekmi za najboljši gledališki delo. Tovarna pripravlja tudi zvočni film »Veliko srce«. Režiral ga je g. Stolper.

Iz Pariza v New-York v 38 urah

Francoza Maurice Rossi in Paul Codos se pripravljata na pariškem letališču Le Bourget za odhod v Ameriko. Njihovo letalo se imenuje »Joseph de Bixe«. S seboj sta vzela 7000 l bencina in 300 kg olja.

Takole so sprejeli v New-Yorku francoska letalca Codos in Rossija. Iz Pariza do New-Yorka sta rabila 38 ur. Nameravala sta poleteti naravnost v Kalifornijo in tako pobiti svoj dosedanj rekord v letu v daljavo. Toda vreme in motor sta jima nagajala, radi tega sta morala pristati v bližini New-Yorka. Kljub temu pomeni njihov polet velik uspeh, ker se je doslej samo Francozoma Costesu in Bellontu posrečilo preleteti Atlantski ocean z vzhoda proti zahodu brez pristanka na britanskih otokih.

Trije igralci v Ženevi

Francozi igrajo na razorožitveni konferenci, ki se je začela 29. maja, odločujočo vlogo. Glavne njihove igralce nam kaže naša podoba: od leve proti desni: glavni tajnik Zveze narodov Avenol, francoski proračunski minister Pietri in zunanji minister Barthou.

Japonski industrijec in publicist - konvertit

„Malo mož je služilo bolje domovini“

Dne 6. marca je bil smrtno zadet od zločinske roke znani organizator japonske bombazne industrije, Sanji Muto, ki je bil znan tudi kot žurnalist in politik. V Kamakuri blizu Tokija ga je zadela morilčeva krogla in naslednjega dne je podlegel poškodbam pri atentatu. V istem času, ko se je izvršil nanj napad, je bila njegova hčerka, gospa Jošikava, soproga japonskega generalnega konzula v Mandžukuo, pri sv. maši v kapelici sester Presvetege Srca. Ko je zvedela za nesrečo, je hitela v bolnišnico, da bi bila navzoča ob smrti očetovi. Po njeni molitvi in prigovarjanju je težko ranjeni sprejel na smrtni postelji sv. krst. V zadnjem času je pokojni z živim zanimanjem čital apologetično delo, ki je zelo razširjeno na Japonskem, to je knjiga: »Izvor resnice« očetja p. Drouart-a.

Spreobrnitev tako znanega moža je zbudila živahno zanimanje po vsej deželi. V lepi gotski cerkvi mesta Šukugava pri Osaki je opravil tamošnji škof slovesno sv. mašo za pokojnim, o čemer so poročali vsi časopisi po dr-

žavi. Vsi udeleženci so dobili obmrtni list z življenjepisom pokojnika in z besedilom o dobrem pastirju, ki išče izgubljeno ovco in jo na svojih ramenih prinese domov. Ker je bil gospod Sanji Muto ravnatelj velike Kanegafučipredilnice in časopisnega podjetja »Jiji-Simpoc«, so se vršile za delavce in za nastavljenice teh podjetij posebne svečanosti, pri katerih sta govorila dva japonska misijonarja.

Ta spreobrnitev je napravila večji vtis, kakor bi ga napravilo večje število pridig in učenih knjig. Ko gledamo nazaj na življenje tega moža, lahko trdimo, da si je v nekem pogledu res zaslužil milost sv. krsta. Bil je vse skozi plemenit mož, ki je vodil v svojem dnevniku neizprosno boj proti korupciji in je za svoje nameščence in delavce ustanovil vzorne socialne naprave. Neki časopis, ki izhaja v angleškem jeziku mu je po pravici napisal v posmrtnici: »Malo mož je bolje služilo svoji domovini kakor on, in njegov značaj je bil tako edinstven, da pomeni njegova smrt za domovino zelo hudo izgubo.«

Zanimanje vzbujajoča konverzija tako znanega in slovitega moža nam je ponovno pokazala eminentno važnost katoliškega vzgojnega dela na Japonskem. Kajti v zavod sester Presvetege Srca tečejo vse niti v tem primeru. Tam je bila vzgojena njegova hčerka, tam je ona sprejela sv. krst. Vsi njeni otroci so katoliški in nekaj časa že tudi njena mati, žena g. Sanji Muto. Resnično katoliško življenje njegove hčerke in njena pomoč v zadnjih urah življenja sta tudi očetu pomagale, da je premagal zadnje ovire.

Japonski admiral Togo, ki je l. 1905 pri Čušimi uničil rusko mornarico in s tem pripomogel do japonske zmage v rusko-japonski vojni, je po dolgi bolezni umrl v starost 87 let.

Letalo z gibljivimi krili

Septembra tega leta bo v Koptebelu na Krimu deseti sestanek brezmotornih letalcev Sovjetske Rusije. Okoli 100 mojstrov v tem letanju se bo zbralo s 60 letali. Nastopili bodo z novimi tipi letal, med temi se bo pokazal »Ornitopter«, ki plove po zraku s premikajočimi se krili. Nekatera letala nimajo več repa.

Mandarinova hčerka — karmeličanka

Komaj so se vrata karmeličanskega samostana v Hueu zaprla za hčerko guvernerja Hajdonga in za hčerko vojvode Phuoc-Sonskega, že prihaja vest, da je stopila na isto pot, ki pelje v karmeličanski samostan, hčerka mandarina Thac-Maua v Phat-Diemu. Slovesnosti je prisostvoval škof domačin Tong. Prizor, ko so mlado redovnico preoblekli, je bil res ganljiv.

V stratosfero v odprti gondoli

V Leningradu se inženjer Čerbovski pripravlja na polet v stratosfero v odprti gondoli. Zdjaj se izdeluje potapljaško obleko, ki bo neprodorna.

V oklopnem vlaku — 25 mrtvih

Iz Harbina je prispelo poročilo, da so kitajski četasi napadli japonski oklopni vlak in ga vrgli s tira. 25 japonskih vojakov je bilo na mestu mrtvih.

